

Национален институт на правосъдието
"Повишаване капацитета на съдебната система и обучение по Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи в Националния институт на правосъдието"
Договор № 93-00-42/20.02.2013 НФМ 2009-2014

Комисия за защита от дискриминация – статут и правомощия.

Анализ на практиката на ВАС и АССГ

**Лозан Панов, съдия в Административен съд София-град
гр. Пловдив, 2014 г.**

КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ /КЗД/

1. СТАТУТ НА КЗД

Законът за защита от дискриминация /ЗЗДискр./ въвежда разпоредбите на Директива **2006/54/ЕО** на Европейския парламент и на Съвета от **5 юли 2006г.** за прилагането на принципа на равните възможности и равното третиране на мъжете и жените в областта на заетостта и професиите (преработена) - **§ 1а** от ДР на ЗЗДискр..

- Директива 2006/54/ЕО
- Директива 2002/73/ЕС
- Директива 2002/43/ЕС
- Директива 2000/78/ЕО

2. ПРАВОМОЩИЯ НА КЗД – чл. 47 ЗЗДискр.

1. установява нарушения на този или други закони, уреждащи равенство в третирането, извършителя на нарушението и засегнатото лице
2. постановява предотвратяване и преустановяване на нарушението и възстановяване на първоначалното положение
3. налага предвидените санкции и прилага мерки за административна принуда
4. дава задължителни предписания с оглед спазването на този или други закони, уреждащи равенство в третирането
5. обжалва административните актове, постановени в нарушение на този или други закони, уреждащи равенство в третирането, завежда искиове пред съда и встъпва като заинтересувана страна по дела, заведени по този закон или други закони, уреждащи равенство в третирането
6. прави предложения и препоръки до държавните и общинските органи за преустановяване на дискриминационни практики и за отмяна на техни актове, издадени в нарушение на този или други закони, уреждащи равенство в третирането

7. поддържа публичен регистър за издадените от нея влезли в сила решения и задължителни предписания
8. дава становища по проекти на нормативни актове за съответствието им със законодателството за предотвратяване на дискриминацията, както и препоръки за приемане, отменяне, изменение и допълнение на нормативни актове
9. предоставя независима помощ на жертвите на дискриминация при подаването на жалби за дискриминация
10. провежда независими проучвания относно дискриминацията
11. публикува независими доклади и прави препоръки по всички въпроси, свързани с дискриминацията
12. информира обществеността чрез средствата за масово осведомяване за действащите разпоредби в областта на защитата от дискриминация
13. осъществява други компетенции, предвидени в правилника за устройството и дейността ѝ

3. ОБРАЗУВАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВО ПРЕД КЗД

Производство пред комисията се образува по:

 жалба на засегнатите лица

ЗЗДискр. не съдържа изискване за правосубектност на лицето, подало жалба или сигнал. Ето защо е ирелевантно дали заявителят е физическо лице или структурирана по определен законов признак организация ([Решение № 12457 от 12.12.2006г. на ВАС по адм. д. № 9168/2006г.](#))

Основанията за дискриминация, посочени в жалбите и сигнала не обвързват административния орган, поради което не съществува пречка при извършената проверка същият да установи нарушения, различни от тези, на които подателите се позовават ([Решение № 13393 от 28.12.2007г. на ВАС по адм. д. № 8083/2007г.](#))

 инициатива на комисията

Посочените разпоредби дават право на комисията да се произнесе във всички случаи, когато установи прояви на дискриминация, независимо от това по какъв начин е узнала за тях ([Решение № 6108 от 14.06.2007г. на ВАС по адм. д. № 10775/2006г.](#))

✚ сигнали на физически и юридически лица, на държавни и общински органи

Комисията не е конституирала засегнатите от твърдяната дискриминация лица, с което е нарушила правото им на участие в производството, правото им на защита, както и правата им по **чл. 59, ал. 3, чл. 62 и чл. 68** от ЗЗДискр., а именно поради неконституирането им на заинтересуваните лица не е дадена възможност да се запознаят със събраните по преписката материални, да участват в насроченото заседание, както и не са уведомени за изготвеното решение и правото им на жалба. Не е конституирано и съответно не е взело участие в производството и лицето, депозирало жалба в хода на проучване на преписката, приложена по преписката и обсъждана в оспореното решение (**Решение № 10738 от 5.11.2007 г. на ВАС по адм. д. № 7035/2007 г.**)

4. ОТКАЗ ДА СЕ ОБРАЗУВА ПРОИЗВОДСТВО ПРЕД КЗД – чл. 52 ЗЗДискр.

В **чл. 52, ал. 1 - 3** от ЗЗДискр. са уредени хипотезите, при които не се образува производство, а образуването се прекратява и те са:

- ✚ когато жалбата или сигналът бъде оттеглен или не бъде поправен в срока, ~~всичко е изтекъл тригодишният извънреден срок за подаване на жалба пред съд~~
- ✚ определен от комисията

Със ЗЗДискр. на комисията са дадени широки правомощия, свързани с установяване, предотвратяване и преустановяване на нарушения по ЗЗДискр. и други закони, предвидена е възможност за даване на задължителни предписания по спазването на ЗЗДискр., за предложения и препоръки до държавни и общински органи за преустановяване на дискриминационни практики, включително за отмяна на техни актове и др.

След като комисията е сезирана с жалба от засегнато лице, в която се съдържат оплаквания за неравно третиране, в кръга на предоставената ѝ компетентност е длъжна да разгледа сигнала и прецени имат ли дискриминационен характер действията на административния орган, сочен като нарушител на антидискриминационното законодателство.

Определение № 11996 от 29.11.2007 г. на ВАС по адм. д. № 10272/2007 г.

Определение № 12562 от 27.10.2010 г. на ВАС по адм. д. № 2622/2010 г.

Определение № 10722 от 15.07.2013 г. на ВАС по адм. д. № 8988/2013 г.

5. РЕШЕНИЯ НА КЗД

Решенията се вземат с обикновено мнозинство от членовете на заседателния състав и се подписват от него – **чл. 64, ал. 1** ЗЗДискр.

Форма и съдържание на решенията на КЗД – **чл. 66** ЗЗДискр.

Решенията са писмени и съдържат:

- наименованието на органа - издател
- фактическите и правните основания за издаването
- диспозитивна част, в която се определят видът и размерът на санкцията или принудителната административна мярка, ако такава се налага
- пред кой орган и в какъв срок може да се обжалват

Съгласно **чл. 65** ЗЗДискр. с постановеното решение заседателният състав:

 установява извършеното нарушение

 установява нарушителя и засегнатото лице

 определя вида и размера на санкцията

 прилага принудителни административни мерки

 установява, че не е извършено нарушение на закона и оставя жалбата без уважение.

6. ПРИНУДИТЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ /ПАМ/ ПО ЗЗДискр.

6.1. ОБЩИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПАМ

чл. 22, ал. 1 ЗАНН – За предотвратяване и преустановяване на административните нарушения, както и за предотвратяване и отстраняване на вредните последици от тях могат да се налагат ПАМ.

Видове ПАМ:

- ✎ превантивни /предупредителни/ ПАМ
- ✎ преустановителни ПАМ
- ✎ възстановителни ПАМ

чл. 23 ЗАНН – Случаите, когато могат да се прилагат ПАМ, техният вид, органите, които ги прилагат, и начинът за тяхното приложение, както и редът за тяхното обжалване се уреждат в съответния закон или указ.

В случай на колизия между норми от една и съща степен, засягащи ПАМ, ще се прилага нормата на специалния административен акт по правилото: **lex specialis derogat legi generali**

6.2. ПАМ ПО ЗЗДискр. – чл. 76 ЗЗДискр.

За предотвратяване или преустановяване на нарушенията по този или по други закони, уреждащи равенство в третирането, както и за предотвратяване или отстраняване на вредните последици от тях, комисията по своя инициатива или по предложение на синдикални организации, на физически или юридически лица може да прилага следните принудителни административни мерки:

- да дава задължителни предписания на работодателите и длъжностните лица за отстраняване на нарушения на законодателството за предотвратяване на дискриминация
- да спира изпълнението на незаконни решения или нареждания на работодатели, които водят или могат да доведат до дискриминация.

В ЗЗДискр. е неизчерпателното посочването на адресатите на принудителните административни мерки по **чл. 76** от закона, а именно - работодателите и длъжностните лица, понятия обяснени в Кодекса на труда. Такова стеснително тълкуване на адресатите на ПАМ не намира опора в закона и неговите цели, посочени по-горе.

След като целта е ефективна защита на всички физически лица на територията на Република България срещу дискриминацията във всичките и форми, очевидно стеснителното тълкуване за проява на дискриминация и нейната санкция само в областта на трудовите отношения не може да бъде споделено.

Неравно третиране може да възникне във всички сфери на обществения живот и докато адресат на неравното третиране може да бъде само физическо лице, то допускащ дискриминационно поведение може да е всеки субект на правото.

(Решение № 10578 от 31.10.2007 г. на ВАС по адм. д. № 7651/2007 г.,
5-членен с-в)

7. АДМИНИСТРАТИВНИ НАКАЗАНИЯ НАЛАГАНИ ОТ КЗД

♣ Санкции за дискриминация – чл. 78 ЗЗДискр.

♣ Санкции за неизпълнение на задължение, произтичащо от закона – чл. 80 ЗЗДискр.

♣ Санкции за неизпълнение на решение на КЗД – чл. 82 ЗЗДискр.

♣ Ред за установяване на нарушенията и налагане на административни наказания – чл. 84 ЗЗДискр.

***БЛАГОДАРЯ ЗА ВАШЕТО
ВНИМАНИЕ!***

